C/2026/2102

29.4.2026.

P10_TA(2025)0255

Galvenie mērķi *CITES* Pušu konferences 20. sanāksmē Uzbekistānā

Eiropas Parlamenta 2025. gada 23. oktobra rezolūcija par ES stratēģiskajiem mērķiem Konvencijas par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām (*CITES*) Pušu konferences 20. sanāksmei, kas no 2025. gada 24. novembra līdz 5. decembrim notiks Samarkandā (Uzbekistānā) (2025/2618(RSP))

(C/2026/2102)

Eiropas Parlaments,

— ņemot vērā Starpvaldību zinātnes un politikas platformas bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu jomā (*IPBES*) 2019. gada 4. maija vispārējo novērtējuma ziņojumu par bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu pakalpojumiem ([1]),

— ņemot vērā Starptautiskās Dabas un dabas resursu aizsardzības savienības (*IUCN*) apdraudēto sugu sarkano sarakstu,

— ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 191. panta 2. punktā ietverto piesardzības principu,

— ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas 2024. gadā publicēto ziņojumu "*The State of the World's Forests – Forest-sector innovations towards a more sustainable future*";

— ņemot vērā gaidāmo Konvencijas par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām (*CITES*) Pušu konferences 20. sanāksmi, kas no 2025. gada 24. novembra līdz 5. decembrim notiks Samarkandā (Uzbekistānā),

— ņemot vērā ANO Ģenerālās asamblejas rezolūcijas par savvaļas dzīvnieku un augu nelikumīgu tirdzniecību, no kurām jaunākā – rezolūcija Nr. 77/325 – pieņemta 2023. gada 25. augustā,

— ņemot vērā ANO Narkotiku un noziedzības apkarošanas biroja 2024. gada maija ziņojumu "Pasaules ziņojums par noziegumiem pret dzīvo dabu – aizsargājamo sugu nelikumīga tirdzniecība",

— ņemot vērā Eiropola 2025. gada publikāciju "Smagās un organizētās noziedzības mainīgais DNS – Eiropas Savienības smagās un organizētās noziedzības draugu novērtējums" (ES *SOCTA*),

— ņemot vērā *CITES* Rezolūciju Conf. 12.3 (Rev. CoP19) ar nosaukumu "Atļaujas un sertifikāti",

— ņemot vērā *CITES* Lēmumu Nr. 19.66 ar nosaukumu "Rezolūcijas Conf. 11.3 (Rev. CoP19) par atbilstību un izpildi pārskatīšana",

— ņemot vērā *CITES* Rezolūciju Conf. 17.6 (Rev. CoP19) ar nosaukumu "Korupcijas, kas veicina darbības, ar ko tiek pārkāpta konvencija, aizliegums, novēršana, atklāšana un cīņa pret to",

— ņemot vērā *CITES* Lēmumus Nr. 19.81–19.83 par tādiem noziegumiem pret dzīvo dabu, kas saistīti ar internetu,

— ņemot vērā *CITES* Rezolūciju Conf. 17.6 (Rev. CoP19) "Tādu objektu reģistrēšana, kas komerciālos nolūkos nebrīvē audzē I papildinājumā minēto sugu dzīvniekus",

— ņemot vērā *CITES* Lēmumu Nr. 14.69 par nebrīvē audzētiem un audzētavās audzētiem īpatņiem,

— ņemot vērā *CITES* rezolūcijas Conf. 12.5 (Rev. CoP19) "Tīģeru un citu I papildinājumā minēto Āzijas lielo kaķveidīgo sugu" aizsardzība un tirdzniecības ar tiem un Conf. 9.14 (Rev. CoP17) "Āfrikas un Āzijas degunradžu aizsardzība un tirdzniecība ar tiem",

([1]) *Brondizio, E. S., Settele, J., Díaz, S.* and *Ngo, H. T.* (redaktori), "*Global assessment report on biodiversity and ecosystem services*",Starpvaldību zinātnes un politikas platforma bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu jomā, Bonna, 2019.

— ņemot vērā *CITES* Rezolūciju Conf. 10.10 (Rev. CoP19) "Ziloņu tirdzniecība",

— ņemot vērā *CITES* Lēmumus Nr. 18.226 (Rev. CoP19), Nr. 19.107 un Nr. 19.108 par tirdzniecību ar Āzijas ziloņiem (*Elephas maximus*),

— ņemot vērā *CITES* lēmumus Nr. 19.275–19.277 par Āfrikas ziloņu (*Loxodonta* spp.) taksonomiju un nomenklatūru, Nr. 18.117 (Rev. CoP19), Nr. 18.118 un Nr. 18.119 (Rev. CoP19) par iekšzemes ziloņkaula tirgu slēgšanu un Nr. 19.156, Nr. 19.157, Nr. 18.184 (Rev. CoP19), Nr. 18.185 (Rev. CoP19) par ziloņkaula krājumiem,

— ņemot vērā *CITES* lēmumus Nr. 19.68–19.70 par Nacionālā rīcības plāna ziloņkaula jomā pieņemšanas procesa pārskatīšanu,

— ņemot vērā *CITES* Rezolūciju Conf. 17.9 "I vai II papildinājumā uzskaitīto sugu medību trofeju tirdzniecība",

— ņemot vērā *CITES* lēmumus Nr. 19.218–19.221 par zušiem (*Anguilla* spp.),

— ņemot vērā *IUCN* Rezolūciju Nr. 132 "Kuprzivs peldpūšļu tirdzniecības kontrole un uzraudzība, lai aizsargātu mērķa kuprzivis un mazinātu apdraudēto jūras lielo zīdītāju nejaušu nozveju", kas pieņemta *IUCN* 2021. gada Pasaules dabas aizsardzības kongresā,

— ņemot vērā Starptautiskās Vaļu medību komisijas Zinātniskās komitejas ziņojumu (SC69B), kas pieņemts 2024. gada 3. maijā ([2]),

— ņemot vērā *CITES* lēmumus Nr. 19.169–19.174 par rīcību ar konfiscētajiem īpatņiem un *CITES* Rezolūciju 17.8 (Rev. CoP19) "Nelikumīgi tirgotu un konfiscētu *CITES* uzskaitītu sugu īpatņu likvidēšana",

— ņemot vērā Komisijas 2022. gada 9. novembra paziņojumu "Pārskatīts ES rīcības plāns savvaļas dzīvnieku un augu kontrabandas apkarošanai" (COM(2022)0581),

— ņemot vēra Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2024/1203 (2024. gada 11. aprīlis), ar ko paredz noteikumus par vides krimināltiesisko aizsardzību un ar ko aizstāj Direktīvas 2008/99/EK un 2009/123/EK ([3]) (pārskatīta Vides krimināltiesiskās aizsardzības direktīva),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2022/2065 (2022. gada 19. oktobris) par digitālo pakalpojumu vienoto tirgu un ar ko groza Direktīvu 2000/31/EK (Digitālo pakalpojumu akts) ([4]),

— ņemot vērā 2021. gada 9. jūnija rezolūciju par ES Biodaudzveidības stratēģiju 2030. gadam: atgriezīsim savā dzīvē dabu ([5]),

— ņemot vērā 2022. gada 5. oktobra rezolūciju par ES stratēģiskajiem mērķiem Konvencijas par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām (*CITES*) Pušu konferences 19. sanāksmē, kas notiks Panamā 2022. gada 14.–25. novembrī ([6]),

— ņemot vērā Padomes Direktīvu 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību ([7]), kuras mērķis ir veicināt biodaudzveidības saglabāšanu un kura ir Eiropas dabas aizsardzības rīcībpolitikas stūrakmens, un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību ([8]),

([2]) Starptautiskā Vaļu medību komisija, Zinātniskās komitejas ziņojums (SC69B), 2024, https://archive.iwc.int/pages/download.php?noattach=true&ref=22181&ext=pdf.
([3]) OV L, 2024/1203, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1203/oj.
([4]) OV L 277, 27.10.2022., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.
([5]) OV C 67, 8.2.2022., 25. lpp.
([6]) OV C 132, 14.4.2023., 41. lpp.
([7]) OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj.
([8]) OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj,

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 9. marta Regulu (ES) 2016/429 par pārnēsājamām dzīvnieku slimībām un ar ko groza un atceļ konkrētus aktus dzīvnieku veselības jomā ("Dzīvnieku veselības tiesību akts") ([9]),

— ņemot vērā Kuņminas–Monreālas globālo biodaudzveidības satvaru (*GBF*), kas pieņemts saskaņā ar ANO Konvenciju par bioloģisko daudzveidību, un jo īpaši 4. mērķrādītāju – apturēt sugu izmiršanu, aizsargāt ģenētisko daudzveidību un pārvaldīt cilvēku un dzīvās dabas konfliktus –, kā arī 5. mērķrādītāju – nodrošināt ilgtspējīgu, drošu un likumīgu savvaļas sugu ieguvi un tirdzniecību,

— ņemot vērā ANO Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un jo īpaši 14. ilgtspējīgas attīstības mērķi (IAM) par jūru un jūras resursu saglabāšanu un 15. IAM par sauszemes ekosistēmu aizsardzību, atjaunošanu un ilgtspējīgu izmantošanu,

— ņemot vērā jautājumus Padomei un Komisijai par galvenajiem uzdevumiem, kas jāizskata *CITES* Pušu konferences 20. sanāksmē Uzbekistānā (O-000035/2025 – B10-0013 un O-000036/2025 – B10-0014/2025),

— ņemot vērā Reglamenta 142. panta 5. punktu un 136. panta 2. punktu,

A. tā kā *CITES* ir plašākā globālā vienošanās par dzīvās dabas saglabāšanu, un Turkmenistāna nesen kļuva par CITES 185. dalībnieci;

B. tā kā *CITES* I papildinājumā uzskaitītas visas sugas, kurām draud izzušana un kuras ietekmē vai var ietekmēt tirdzniecība; tā kā II papildinājumā uzskaitītas visas sugas, kurām var draudēt izzušana, ja tirdzniecība ar šādu sugu īpatņiem netiks pakļauta stingram regulējumam nolūkā nepieļaut izmantošanu, kas nav savienojama ar izdzīvošanas spējām, un ja attiecīgo īpatņu tirdzniecība netiks efektīvi kontrolēta;

C. tā kā lielu daļu no tirgotajām sugām *CITES* neaizsargā; tā kā šādu sugu starptautiskā tirdzniecība joprojām netiek regulēta un dokumentēta;

D. tā kā ir būtiski aizsargāt sauszemes, saldūdens, jūras un piekrastes biodaudzveidību un risināt apdraudējumus, ko tai rada neregulēta vai slikti regulēta sauszemes, jūras un citu ūdeņu dzīvo resursu izmantošana;

E. tā kā saskaņā ar *IPBES* vispārējo novērtējuma ziņojumu par bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu pakalpojumiem ir jāaptur un jāpavērš pretējā virzienā pašreizējā biodaudzveidības izzušanas tendence; tā kā ziņojumā ir atzīts, ka tieša izmantošana ir noteikta par vienu no galvenajiem globālās biodaudzveidības samazināšanās iemesliem; tā kā biodaudzveidības samazināšanās pastiprina klimata pārmaiņu ietekmi, palielinot neaizsargātību pret ekstremāliem laikapstākļiem un sausumu, kā arī apgrūtinot veselīgas pārtikas un tīra ūdens pieejamību;

F. tā kā *IUCN* sarkanā saraksta vispārējais novērtējums attiecībā uz vairākām haizivju sugām, kas uzskaitītas *CITES* II papildinājumā, joprojām uzrāda ievērojamu globālās populācijas samazinājumu savvaļā, kas pārsniedz 80 %, un tajā norādīts, ka tādas sugas kā okeāna baltspuru haizivs īpatņu skaits turpina samazināties, tādējādi pārsniedzot kritērijus iekļaušanai I papildinājumā; tā kā atsevišķas apdraudētās haizivju sugas joprojām tiek pārzvejotas, kas norāda uz vajadzību uzlabot šādu sugu aizsardzības izpildi un/vai tās iekļaut I papildinājuma sarakstā;

G. tā kā vienai trešdaļai haizivju, raju un himēru draud izmiršana ([10]), un viens no galvenajiem populācijas samazināšanās iemesliem ir starptautiskā tirdzniecība ar to daļām un saistītajiem produktiem; tā kā steidzami ir nepieciešami stingrāki ierobežojumi, jo lielākajai daļai haizivju populāciju iespēja atkopties pēc šāda samazinājuma ir ierobežota to lēnās pieaugšanas un vairošanās dēļ ([11]);

([9]) OV L 84, 31.3.2016., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/429/oj.
([10]) *IUCN, "The global status of sharks, rays and chimaeras"*, 2024.
([11]) *Finucci, B., Pacoureau, N., Rigby, C. L., Matsushiba, J. H., Faure-Beaulieu, N.* un citi, *"Fishing for oil and meat drives irreversible defaunation of deepwater sharks and rays"*, *Science*, 383. sējums, 6687. izdevums, 2024, 1135.–1141. lpp., https://doi.org/10.1126/science.ade9121.

H. tā kā kritiski apdraudētais Eiropas zutis (*Anguilla anguilla*) pašlaik ir vienīgā zušu suga, kas iekļauta *CITES* II papildinājumā; tā kā nesenā lietā Eiropas stikla zutis tika deklarēts kā Āfrikas gagrspuru zutis, uz ko starptautiskās tirdzniecības kontrole neattiecas; tā kā *CITES* "līdzības" princips paredz, ka taksoni, kas izskatās līdzīgi, tiek uzskaitīti vienā *CITES* papildinājumā, ja vienu vai vairākus no šiem taksoniem apdraud starptautiskā tirdzniecība; tā kā visu zušu sugu iekļaušana II papildnājumā būtu pamatota, ņemot vērā saglabāšanas un izpildes panākšanas apsvērumus;

I. tā kā Starptautiskā Vaļu medību komisija savā 69. sanāksmē 2024. gadā pauda nopietnas bažas par pieaugošo piezvejas izraisīto mirstību, kas saistīta ar arvien pieaugošo starptautisko tirdzniecību ar peldpūšļiem, ko iegūst no tādām zivīm kā kuprzivs; tā kā cūkdelfīniem draud izmiršana, un tie patlaban ir kritiski apdraudēti, jo sapinas žaunu tīklos, ko izliek, lai zvejotu kuprzivis, kas arī ir kritiski apdraudēta suga; tā kā kuprzivju un cūkdelfīnu situācija jau ir aprakstīta kā "divējāda izmiršana" ([12]);

J. tā kā *CITES* II papildinājumā iekļauto taksonu eksporta atļaujām arvien vairāk tiek izmantots avota kods R ([13]), neizvērtējot tā izmantošanas piemērotību ([14]); tā kā jūras un ūdenī mītošās sugas ir to taksonu vidū, kuriem pirmkods R, iespējams, ir izmantots neatbilstīgi, un kā piemērus var minēt dažas storu un Eiropas zušu sugas;

K. tā kā *IUCN* 2021. gadā paaugstināja Āfrikas savannas ziloņa (*Loxodonta africana*) apdraudējuma līmeni – no neaizsargāta uz apdraudētu – un Āfrikas meža ziloņus (*Loxodonta cyclotis*) atsevišķi iekļāva sarakstā kā kritiski apdraudētu sugu pēc populācijas samazināšanās visā Āfrikā par vairāk nekā 60 % Āfrikas savannas ziloņiem un par 86 % Āfrikas meža ziloņiem trīs paaudžu laikā ([15]);

L. tā kā *CITES* lēmums Nr. 14.69 par nebrīvē audzētiem un audzētavās audzētiem īpatņiem ir vērsts pret tīģeru komerciālu audzēšanu un tirdzniecību, lai iegūtu viņu ķermeņa daļas; tā kā ES dalībvalstis turpina importēt un eksportēt dzīvus tīģerus un tīģeru ķermeņa daļas, kas reģistrētas saskaņā ar *CITES* komerctirdzniecības kodeksu,

M. tā kā lielais piekūns ir vērtīga suga, kas ir ļoti pieprasīta starptautiskajā tirdzniecībā, un vairākos mediju ziņojumos ir dokumentēta nelikumīga ķeršana, arī Eiropas valstīs, un nelikumīga tirdzniecība ar šīs sugas īpatņiem;

N. tā kā savvaļas dzīvnieku un augu nelikumīgu tirdzniecību veicina arvien pieaugošais pieprasījums pēc produktiem, ko iegūst no savvaļas dzīvniekiem un augiem, un pēc mājdzīvniekiem; tā kā ir steidzami jānovērš pārmērīgas ekspluatācijas pamatcēloņi, samazinot dabas resursu izmantošanu, kā arī mainot patēriņa modeļus un samazinot globālo pieprasījumu pēc savvaļas sugām;

O. tā kā ES ir nozīmīgs centrs, tranzīta punkts un galamērķis likumīgi un nelikumīgi iegūtiem savvaļas faunas un floras īpatņiem un Eiropas stikla zušu nelikumīga tirdzniecība ir viens no smagākajiem noziegumiem pret savvaļas dzīvniekiem pasaulē ([16]), turklāt viens no ienesīgākajiem noziegumiem ([17]);

P. tā kā savvaļas augu un dzīvnieku nelikumīga tirdzniecība strauji pieaug un ir ceturtā lielākā organizētās noziedzības forma pasaulē ([18]); tā kā valdības vai tiesībaizsardzības iestādes bieži vien nepiešķir prioritāti ar savvaļas augu un dzīvnieku nelikumīgu tirdzniecību saistītiem pārkāpumiem un pārkāpēji reti tiek saukti pie atbildības; tā kā ir novērots, ka noziegumi pret dzīvo dabu balstās uz esošām noziedzīgām struktūrām, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, korupciju un narkotiku tirdzniecību; tā kā gadījumu izpēte liecina, ka savvaļas augu un dzīvnieku tirgotāji var pievērsties dažādām savvaļas augu un dzīvnieku precēm un iegūt tās dažādās valstīs atkarībā no tiesībaizsardzības līmeņa un spiediena tirgū ([19]); tā kā starptautiskā sadarbība ir būtiska cīņā pret noziegumiem pret dzīvo dabu;

([12]) Vides izmeklēšanas aģentūra, "*Dual Extinction*: *The illegal trade in the endangered totoaba and its impact on the critically endangered vaquita*", *CITES* 66. pastāvīgās komitejas brīfings, 2016.

([13]) "Katrai sistēmai jābūt saistītam pirmkodam, kas jāizmanto *CITES* atļaujās un sertifikātos", *CITES*, "*Guide to the application of CITES source codes*", 2024, 3. lpp.

([14]) *CITES*, "*Considerations and recommendations for ranching of marine species*", 2023, https://cites.org/sites/default/files/documents/E-AC32-25-02.pdf.

([15]) *IUCN*, "*African elephant species now Endangered and Critically Endangered – IUCN Red List*", 2021, https://iucn.org/news/species/202103/african-elephant-species-now-endangered-and-critically-endangered-iucn-red-list.

([16]) Eiropols, "*Law enforcement casts net over 256 eel smugglers*", 2023, https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/law-enforcement-casts-net-over-256-eel-smugglers.

([17]) Eiropols, "*The changing DNA of serious and organised crime – European Union Serious and Organise Crime Threat Assessment*" (ES *SOCTA*), 2025, https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/EU-SOCTA-2025.pdf.

([18]) *US Immigration and Customs Enforcement*, "*Wildlife Trafficking*", https://www.ice.gov/about-ice/hsi/investigate/wildlife-trafficking.

([19]) *UN Office on Drugs and Crime*, "*World Wildlife Crime Report 2024 – Trafficking in Protected Species*", 2024.

Q. tā kā jaunākajā ES *SOCTA* ziņojumā ([20]) par smago un organizēto noziedzību uzsvērts, ka noziegumi pret dzīvo dabu joprojām ir pastāvīgs apdraudējums, un nelikumīgas tirdzniecības darbības veicina pastāvīgs pieprasījums un piedāvājums gan ES, gan arī trešo valstu patēriņa tirgos, turklāt tirgotāji arvien biežāk tirgo *CITES* neuzskaitītas sugas, lai izvairītos no tā, ka tos atklāj tiesībaizsardzības iestādes;

R. tā kā pārskatītā Direktīva par vides krimināltiesisko aizsardzību nodrošina saskaņotu satvaru, kas dod iespēju atklāt, izmeklēt, veikt kriminālvajāšanu un iztiesāt noziedzīgus nodarījumus pret vidi, un nosaka atturošu sodu līmeni, arī juridiskām personām;

S. tā kā ES un tās dalībvalstīs pieaug bažas par nebrīvē audzētu dzīvnieku tirdzniecību, tai skaitā par sākotnējās populācijas likumību un savvaļā nelikumīgi noķertu īpatņu legalizāciju;

T. tā kā saskaņā ar *CITES* rezolūciju Conf. 17.8 (un *COP 20* dokumentiem 64.1.–64.3.) un pārskatītā ES rīcības plāna savvaļas dzīvnieku un augu kontrabandas apkarošanai 14. mērķi ES būtu jāveicina strukturēta sadarbība un ES līmeņa informācijas apmaiņa starp specializētajiem glābšanas un rehabilitācijas centriem, arī rezervātiem, lai nodrošinātu ilgtermiņa un sugām piemērotus aprūpes un izvietošanas risinājumus konfiscētajiem savvaļas dzīvniekiem;

U. tā kā līdz ar digitālo tehnoloģiju un sociālo mediju attīstību ir pieaudzis nelikumīgs savvaļas dzīvnieku un augu piedāvājums un pieprasījums; tā kā internetam ir būtiska nozīme savvaļas dzīvnieku un augu nelikumīgas tirdzniecības un neilgtspējīgas tirdzniecības veicināšanā;

V. tā kā sugu nepareiza identificēšana ietekmē aplēšu par dzīvās dabas resursu ilgtspējīgas ieguves līmeņiem precizitāti, kā arī nelikumīgas tirdzniecības atklāšanu;

W. tā kā laikposmā no 2014. līdz 2023. gadam Eiropas Savienība bija otrā lielākā *CITES* papildinājumos uzskaitīto sugu medību trofeju importētāja; tā kā aizvien vairāk Eiropas valstu ir pieņēmušas vai apsver valsts mēroga pasākumus, lai ierobežotu vai aizliegtu šādu trofeju importu, ņemot vērā ētikas, aizsardzības un biodaudzveidības apsvērumus;

X. tā kā ilgtspējīgas medības varētu nodrošināt finansiālus ieguvumus, lai atbalstītu sugu saglabāšanu un dzīvotņu, kā arī bioloģiskās daudzveidības aizsardzību, ar nosacījumu, ka medību darbības tiek veiktas saskaņā ar zinātniski pamatotiem valsts un starptautiskiem dabas aizsardzības regulējumiem un stingri kontrolētiem un pārbaudītiem populāciju pārvaldības plāniem, lai nodrošinātu, ka netiek apdraudēta sugu saglabāšana, dzīvnieku populācijas, dzīvotņu un bioloģiskās daudzveidības aizsardzība, un ka ieņēmumi tiek piešķirti vietējām kopienām un dabas aizsardzības projektiem; tā kā medību ietekmes uz dzīvnieku populācijām novērtējuma pamatā jābūt zinātniski pamatotiem datiem, ko izvērtējusi zinātniskās analīzes darba grupa; tā kā ir ieteicams palielināt ieguldījumus dabas aizsardzības projektos un ilgtspējīgā kopienu attīstībā;

Y. tā kā jaunākie pētījumu rezultāti liecina, ka, neraugoties uz jaunajiem ES noteikumiem, kas ir spēkā kopš 2022. gada, ziloņkaula nelikumīga tirdzniedzība ES turpinās; tā kā Komisijai ir jāuzrauga jauno noteikumu īstenošana dalībvalstīs, jāpārveido šie noteikumi par pilnībā juridiski saistošiem tiesību aktiem un jānovērš visas atlikušās nepilnības;

Z. tā kā malumedniecība ziloņkaula tirdzniecības nolūkā ir galvenais faktors, kas izraisa Āfrikas ziloņu populācijas samazināšanos; tā kā nelikumīga ziloņkaula tirdzniecība kaitē ekonomikas attīstībai un veicina organizēto noziedzību, korupciju un konfliktus;

AA. tā kā *CITES* ir būtiska nozīme jaunu zoonotisku slimību rašanās riska mazināšanā saistībā ar starptautisko savvaļas dzīvnieku un augu tirdzniecību un tirgiem, kas rada nopietnus riskus gan dzīvnieku, gan cilvēku veselībai, saskaņā ar pieeju "Viena veselība";

AB. tā kā savvaļas dzīvnieku un augu tirdzniecība un izmantošana, ja tā netiek stingri regulēta, apdraud biodaudzveidību, veicina dabisko dzīvotņu iznīcināšanu un savvaļas dzīvnieku un augu ekspluatāciju, kā arī grauj globālos centienus cīnīties pret klimata pārmaiņām;

([20]) Eiropols, *"The changing DNA of serious and organised crime – European Union Serious and Organise Crime Threat Assessment"* (ES *SOCTA*), 2025, https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/EU-SOCTA-2025.pdf.

AC. tā kā tiek lēsts, ka vairāk nekā 70 % jauno infekcijas slimību avots ir savvaļas dzīvnieki ([21]); tā kā, ja savvaļas dzīvnieki tiek turēti kā lolojumdzīvnieki, pieaug zoonozes risks, jo tie atrodas tuvu saviem īpašniekiem – cilvēkiem; tā kā ir vajadzīgi ekspertu ieteikumi par zoonozes riska ierobežošanu, pievēršoties savvaļas dzīvnieku tirgiem un izstrādājot tā dēvētos tādu dzīvnieku sugu pozitīvos vai atļautos sarakstus, ko atļauts tirgots, audzēt un turēt kā lolojumdzīvniekus ([22]), kā arī būtu jāņem vērā citi apsvērumi, piemēram, dzīvnieku labturība, saglabāšanas stāvoklis un populācijas tendences;

AD. tā kā ir jāpieliek lielākas pūles, lai uzlabotu pārredzamību un ekonomisko un sociālo ieinteresēto personu efektīvu līdzdalību lēmumu pieņemšanā;

Ievads

1. atgādina, ka *CITES* dalībvalstis atzīst, ka savvaļas augi un dzīvnieki to lielajā un skaistajā daudzveidībā ir zemes dabisko sistēmu neaizstājama daļa un ir jāaizsargā gan šai, gan arī turpmākajām paaudzēm;

2. atzīst, ka pēc *CITES* 50. gadadienas konvencijai joprojām ir būtiska nozīme, nodrošinot to, ka savvaļas augu un dzīvnieku īpatņu starptautiskā tirdzniecība tiek regulēta tā, lai netiktu apdraudēta sugu dzīvotspēja; atzīstot šajā jomā gūtos panākumus, norāda, ka ir nepieciešams pielāgot konvenciju jauniem un mainīgiem izaicinājumiem;

3. norāda, ka pastāv jauni un mainīgi izaicinājumi, to vidū lielāks pieprasījums pēc savvaļas augu un dzīvnieku produktiem, kibernoziedzība, biodaudzveidības zudums, klimata pārmaiņas un nepieciešamība nodrošināt labāku izsekojamību un izpildes panākšanu; aicina *CITES* Puses risināt šos izaicinājumus, uzlabojot sadarbību, stiprinot izpildes panākšanu un ieviešot efektīvākus mehānismus ilgtspējīgas tirdzniecības nodrošināšanai;

4. uzsver, ka CITES īstenošanā ir vajadzīga piesardzīga un zinātnē balstīta pieeja, lai nodrošinātu savvaļas dzīvnieku un augu efektīvu aizsardzību pret pieaugošajiem draudiem, ko starptautiskā tirdzniecība rada atsevišķiem dzīvniekiem, sugām un biodaudzveidībai, kā arī cilvēku un dzīvnieku veselībai;

5. uzsver, ka ir jāpalielina sinerģija starp *CITES* un citiem attiecīgajiem līgumiem un nolīgumiem, tai skaitā Konvenciju par bioloģisko daudzveidību, Konvenciju par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību un ANO Konvenciju pret transnacionālo organizēto noziedzību (*UNTOC*), nodrošinot dabas aizsardzības mērķu efektīvu un lietpratīgu sasniegšanu;

Īstenošana, atbilstība un izpildes panākšana

6. aicina visas *CITES* Puses pastiprināt konvencijas īstenošanu un izpildes panākšanu, pilnībā izmantojot pieejamo tiesisko regulējumu;

7. aicina visas Puses konsekventi, pārredzami un objektīvi izmantot *CITES* konvencijā un uz to balstītajos lēmumos paredzētos instrumentus, lai veicinātu konvencijas ievērošanu, kas ietver prasību ievērošanas palīdzības programmu;

8. pauž nožēlu par to, ka negatīva ekonomiskā ietekme tiek izmantota kā ieganstu, lai atceltu tirdzniecības apturēšanu ([23]), un uzstāj, ka apstiprinoša reakciju uz šādiem aicinājumiem apdraudētu procesu kopumā, jo ekonomiskais spiediens ir tirdzniecības apturēšanas gaidītais rezultāts;

([21]) *CITES*, "*One health and CITES*: *Reducing human and animal health risks from wildlife trade*", 2022, https://cites.org/sites/default/files/documents/E-CoP19-23-02_0.pdf.

([22]) *Toland, E., Bando, M., Hamers, M., Cadenas, V., Laidlaw, R.* un citi, *"Turning Negatives into Positives for Pet Trading and Keeping: A Review of Positive Lists"*, *Animals*, 10. sējums, 12. izdevums, 2371, 2020, 'https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC7763047/pdf/animals-10-02371.pdf.

([23]) "Vairākas puses aicināja atcelt Omānas tirdzniecības apturēšanu, norādot uz tās negatīvo ietekmi uz ekonomiku", Starptautiskais ilgtspējīgas attīstības institūts, kopsavilkuma ziņojums, 2025. gada 3.–8. februāris, *CITES* Pastāvīgās komitejas 78. sanāksme, 2025, https://enb.iisd.org/cites-standing-committee-78-summary.

9. aicina visas Puses nodrošināt, ka atbilstības *CITES* nodrošināšanas procesi tiek vienādi piemēroti tranzīta, patēriņa un sugu izplatības valstīm, lai veicinātu konsekventu izpildi un nodrošinātu, ka visas Puses izpilda savus pienākumus saskaņā ar konvenciju;

10. aicina stiprināt *CITES* sarakstā iekļauto sugu ieguves un tirdzniecības izsekojamību, uzlabojot monitoringa mehānismus un nodrošinot pārredzamību visā piegādes ķēdē, kā arī ciešāku sadarbību starp izcelsmes, tranzīta un galamērķa valstīm;

11. pauž nožēlu par to, ka esošās definīcijas un norādījumi ir nepietiekami, jo aizvien lielākam skaitam *CITES* sarakstā iekļauto sugu ir vajadzīgas izsekojamības sistēmas; aicina visas Puses pieņemt rezolūciju, nosakot skaidrākus un saskaņotākus izsekojamības standartus *CITES* sarakstā uzskaitītajām sugām un konkrētām taksonomiskajām grupām, kas iekļautas papildinājumos, piemēram, haizivīm un rajām;

12. atzīst trauksmes cēlēju, žurnālistu, savvaļas dzīvnieku uzraugu un mežsargu, kā arī vides tiesību aizstāvju būtisko devumu, atbalstot *CITES* īstenošanu; aicina visas Puses pastiprināt centienus, lai nodrošinātu viņu aizsardzību un sniegtu viņiem institucionālu un juridisku atbalstu;

13. atgādina par pilsoniskās sabiedrības konstruktīvo un noteicošo nozīmi *CITES* izstrādē, attīstībā un īstenošanā un uzsver, ka ir būtiski nodrošināt pilsoniskās sabiedrības pastāvīgu iesaisti *CITES* procesos;

14. uzsver policijas, muitas un tiesu iestāžu būtisko nozīmi tiesībaizsardzībā attiecībā uz starptautisko savvaļas dzīvnieku un augu tirdzniecību, kas bieži vien ir saistīta ar citiem noziegumiem; aicina īstenot sadarbību ES dalībvalstu starpā, kā arī sadarboties ar citu starptautisko iestāžu starpniecību, tai skaitā Eiropolu, Eurojust, Interpolu, Pasaules Muitas organizāciju un ANO Narkotiku un noziedzības apkarošanas biroju, kā arī citām attiecīgajām struktūrām; aicina nodrošināt tiesībaizsardzības iestādēm atbilstīgus finanšu resursus, lai tās varētu pilnvērtīgi veikt savus pienākumus;

15. pauž nožēlu par to, ka netiek pietiekami izmantoti tiesiskā regulējuma piedāvātie instrumenti savvaļas dzīvnieku un augu aizsardzībai, piemērojot krimināltiesības; aicina visas Puses apzināt un novērst nepilnības savā tiesiskajā regulējumā par savvaļas dzīvnieku un augu aizsardzības jomā, izmantojot krimināltiesības; mudina atzīt juridisko personu atbildību noziegumos pret dzīvo dabu;

16. uzsver, ka būtiska nozīme ir beztermiņa starpvaldību ekspertu grupas noziegumu, kas skar vidi, jautājumos pirmajai sanāksmei, kas sasaukta saskaņā ar *UNTOC* Rezolūciju Nr. 12/4, lai apkopotu pieredzi un apsvērtu iespējamos risinājumus konstatētajiem trūkumiem, tai skaitā jebkādu *UNTOC* papildu protokolu iespējamību, īstenojamību un lietderību; šai sakarā uzsver nepieciešamību turpināt atbalstīt jauna *UNTOC* protokola par savvaļas dzīvnieku un augu nelikumīgu tirdzniecību izstrādi, kā noteikts ES Organizētās noziedzības novēršanas stratēģijā 2021.–2025. gadam un kā paredzēts arī pārskatītajā ES rīcības plānā savvaļas dzīvnieku un augu kontrabandas apkarošanai;

17. uzsver, ka *CITES* īstenošanas atbalstīšanā ir vairāk jāiesaista finanšu ziņu vākšanas vienības, korupcijas apkarošanas iestādes un finanšu iestādes;

18. aicina visas Puses apsvērt korupcijas nozīmi tādu noziegumu veicināšanā, kas saistīti ar dzīvo dabu, tai skaitā izveidojot mehānismu sadarbībai starp *CITES* iestādēm un korupcijas apkarošanas struktūrām, lai veicinātu ātru un efektīvu rīcību gadījumos, kad tiek atklātas korupcijas darbības saistībā ar nelikumīgu savvaļas dzīvnieku un augu tirdzniecību; stingri atbalsta grozījumus Rezolūcijas Conf. 17.6 (Rev. CoP19) 4. pantā, kas iesniegti *COP 20*, aicinot Puses nodrošināt šādu mehānismu ieviešanu;

19. aicina visas Puses attiecīgā gadījumā apsvērt iespējas saukt pie atbildības tos, kas organizē vai veicina savvaļas dzīvnieku un augu nelikumīgu tirdzniecību, saskaņā ar tiesību aktiem, kas tieši attiecas uz korupciju, jo tie var nodrošināt spēcīgākas izmeklēšanas pilnvaras un paredzēt stingrāku sodu, nekā paredz vides tiesību akti;

20. norāda, ka nelikumīgas finanšu plūsmas, kas saistītas ar nelikumīgu savvaļas dzīvnieku un augu tirdzniecību, apdraud *CITES* īstenošanu un tās saglabāšanas mērķus; uzsver aktīvu atgūšanas nozīmi, lai likvidētu finansiālus stimulus nelikumīgai tirdzniecībai ar savvaļas augiem un dzīvniekiem; aicina Puses ieviest pasākumus, kas ļautu izsekot, identificēt, iesaldēt un konfiscēt noziedzīgu nodarījumu pret dzīvo dabu rīkus un no šādiem nodarījumiem iegūtos līdzekļus, tai skaitā stingrāk īstenojot Rezolūciju Conf. 11.3 (Rev. CoP19) par atbilstību un izpildi;

21. aicina Puses pilnībā ievērot Rezolūciju Conf. 11.3 (Rev. CoP19) par atbilstību un izpildi un Rezolūciju Conf. 17.6 (Rev. CoP19) par korupcijas aizliegumu, novēršanu, atklāšanu un cīņu pret to; atbalsta ierosinātos grozījumus Rezolūcijā Conf. 11.3 (Rev.CoP19), lai finanšu noziegumu izmeklēšanu integrētu noziegumu, kas saistīti ar dzīvo dabu, izmeklēšanā un lai plašāk izmantotu finanšu izmeklēšanas paņēmienus nolūkā identificēt noziedzniekus, kas iesaistīti noziegumos pret dzīvo dabu, un to tīklus un vērsties pret nelikumīgām finanšu plūsmām, kas saistītas ar šādiem noziegumiem;

22. uzsver, ka attiecīgo datu apmaiņa starp attiecīgajām iestādēm un struktūrām, piemēram, par tādu dokumentu kā importa pieteikumu izdošanu un pārbaudi, atbalsta *CITES* īstenošanu un izpildi, iegūstot zināšanas, uzlabojot pārredzamību un izsekojamību, nodrošinot uzraudzību reāllaikā, paātrinot administratīvos procesus un novēršot centienu dublēšanos, piemēram, uzlabojot datu apmaiņu starp ES dalībvalstīm, arī par noraidītiem importa pieteikumiem;

23. aicina veikt plašāku un sistemātiskāku digitalizāciju, kas veicinās un atvieglos datu apmaiņu, uzlabos *CITES* sarakstā iekļauto sugu izsekojamību, atbalstīs izpildes panākšanu un sekmēs paredzamu un efektīvu darījumdarbības vidi, vienlaikus samazinot nevajadzīgu slogu uz likumīgu tirdzniecību;

24. aicina Komisiju un dalībvalstis atbalstīt rīcību ES un *CITES* līmenī, lai nodrošinātu, ka netiek apieti ierobežojumi attiecībā uz to sugu īpatņiem, kuru komerciālā tirdzniecība ir aizliegta, pārdodot šīs sugas it kā nekomerciāliem mērķiem, piemēram, kā gadījumā, kad Namībijas baltā degunradža īpatņi tika pārdoti Amerikas Savienotajām Valstīm ([24]);

25. aicina integrēt jaunās tehnoloģijas, piemēram, uz mākslīgo intelektu balstītas izsekošanas sistēmas un ar droniem veiktu novērošanu, lai uzlabotu atklāšanas un izpildes panākšanas centienus;

Lēmumu pieņemšana, pārredzamība un ziņošana

26. atzinīgi vērtē ikgadējos ziņojumus par nelikumīgu tirdzniecību, kuri ir nozīmīgs solis ceļā uz labāku izpratni par savvaļas dzīvnieku un augu nelikumīgu tirdzniecību;

27. atzinīgi vērtē grozījumus Komisijas Regulā (EK) Nr. 865/2006 ([25]) un pārskatītās vadlīnijas par ES režīmu, kas reglamentē ziloņkaula tirdzniecību, un mudina Komisiju stingri uzraudzīt to īstenošanu dalībvalstīs;

28. uzsver, ka *CITES* pušu un to pārvaldības struktūru pieņemtajiem lēmumiem vajadzētu balstīties uz zinātniskiem kritērijiem ar mērķi saglabāt sugas, un šajā ziņā būtu jāvadās pēc vislabākajiem pieejamajiem un stabiliem zinātnes datiem un jābalstās uz piesardzības principa, kā arī pienācīgi būtu jāapspriežas ar skartā areāla valstīm;

29. mudina visas Puses attīstīt zinātniskus instrumentus, lai nodrošinātu pamatotus zinātniskos datus lēmumu pieņemšanai par sugu aizsardzību un tirdzniecības regulēšanu saskaņā ar *CITES*, tai skaitā monitoringa sistēmas, populāciju modelēšanu un konkrētu sugu izpēti;

30. aicina *CITES* komitejas, pieņemot lēmumus par sugu aizsardzību un tirdzniecības noteikumiem un jo īpaši apspriežoties par iegādes likumīguma konstatējumu likumību, sugas neapdraudētības konstatējumiem, kvotām un nozvejas limitiem, ko piedāvā Puses, pilnībā ņemt vērā datu un pierādījumu likumību, pareizību un nozīmi un piemērot tirdzniecības apturēšanu, ja rodas nopietnas bažas;

31. ņem vērā pieprasījumus I papildinājumā iekļautās sugas pārvietot uz II papildinājumu, ņemot vērā veiksmīgos saglabāšanas un malumedniecības novēršanas pasākumus izplatības valstīs, piemēram, kā Namībijas baltā degunradža gadījumā; uzsver, ka jebkādai sugu pārvietošanai jābūt zinātniski pamatotai, jāsniedz labums vietējiem iedzīvotājiem un ekosistēmām un jāveicina sugas areāla palielināšana tās vēsturiskā areāla robežās, kā arī to nevajadzētu izmantot, lai apietu *CITES* eksporta ierobežojumus;

([24]) *Tench, T., "Surprise Sale of 40 White Rhinos from Namibia to American Buyers in Texas Raises Questions about CITES Compliance"*, Vides izmeklēšanas aģentūra, 2024, https://eia.org/blog/surprise-sale-of-40-white-rhinos-from-namibia-to-american-buyers-in-texas-raises-questions-about-cites-compliance/.

([25]) Komisijas Regula (EK) Nr. 865/2006 (2006. gada 4. maijs), ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus attiecībā uz Padomes Regulas (EK) Nr. 338/97 par savvaļas dzīvnieku un augu sugu aizsardzību, reglamentējot to tirdzniecību, ieviešanu (OV L 166, 19.6.2006., 1. lpp.), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/865/oj).

32. aicina Puses izstrādāt skaidras vadlīnijas par termina "audzēšana audzētavā" piemērošanu ūdenī mītošām sugām, ņemot vērā, ka *CITES* īstenošana attiecībā uz ūdenī mītošām sugām rada īpašas problēmas un ka šā termina neatbilstīga izmantošana var apdraudēt konvencijas mērķus; atbalsta grozīto rezolūcijas projektu par zušu sugu īpatņu tirdzniecību, saglabāšanu un pārvaldību, kurā norādīts, ka avota kods R varētu nebūt piemērots izmantošanai attiecībā uz ģinti;

33. atzīst, ka dažas kopienas ir atkarīgas no *CITES* uzskaitītajām sugām, lai nodrošinātu sev iztikas līdzekļus, tai skaitā, lai gūtu ienākumus, no ilgtspējīgas un likumīgas tirdzniecības ar savvaļas augiem un dzīvniekiem; atgādina, cik būtiska nozīme ir pirmiedzīvotāju un vietējo kopienu jēgpilnai iesaistei *CITES* lēmumu pieņemšanas procesos, arī par sugu iekļaušanu sarakstos un konvencijas īstenošanu; atzīst, ka vietējās kopienas un valstis ir nozīmīgas savas savvaļas augu un dzīvnieku sargātājas un tām tādām arī vajadzētu būt;

34. pauž bažas par *CITES* Sekretariāta darbības pārredzamības un uzraudzības trūkumu; aicina Puses apsvērt mehānismus, lai uzlabotu pārredzamību un palielinātu uzraudzību pār to, kā tiek noteiktas darba plāna prioritātes; prasa regulāri ziņot Sekretariātam par visām saistībām, kas ietvertas spēkā esošajos lēmumos, taču vēl nav izpildītas, par budžeta un personāla vajadzībām, kas būtu jāizskata ikvienā jauno uzdevumu priekšlikumā, un prasa ziņot attiecīgajai komitejai, lai tā pirms ārēju konsultantu pieņemšanas darbā ieviestu references noteikumus;

35. uzsver starpiestāžu pārredzamības nozīmi, ES paužot savu nostāju *CITES* sanāksmēs; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka visi Padomes lēmumi par ES nostāju *CITES* sanāksmēs visām ES iestādēm ir pieejami pirms šīm sanāksmēm; uzsver pārredzamības nozīmi, gatavojot ES nostājas, kas tiks paustas *CITES* sanāksmēs, lai sekmētu ieinteresēto personu iesaisti un ieguldījumu pirms Pušu konferences un tās laikā;

Finansējums un citi resursi

36. aicina Komisiju un visas Puses garantēt pietiekamus finanšu resursus, cilvēkresursus, tehniskos un tehnoloģiskos resursus konvencijas pareizai īstenošanai un izpildei, vienlaikus optimizējot esošo resursu un mehānismu izmantošanu;

37. pauž bažas par *CITES* Sekretariāta, Pušu konferenču un komiteju darba slodzes palielināšanos saistībā ar pieejamajiem resursiem;

38. pauž nožēlu par to, ka arvien vairāk *CITES* Pušu pieņemto lēmumu netiek daļēji vai pilnībā izpildīti, jo nepietiek resursu, kā arī pienācīgi netiek noteiktas prioritātes pieejamo resursu piešķiršanai, lai tos īstenotu; aicina Sekretariātu un Puses piešķirt prioritāti jautājumiem, kas saistīti ar *CITES* pamata uzdevumiem, un novirzīt resursiem šiem jautājumiem;

39. aicina nākamajā ES daudzgadu finanšu shēmā piešķirt īpašu finansējumu savvaļas dzīvnieku un augu nelikumīgas tirdzniecības apkarošanai un dabas resursu ilgtspējīgas izmantošanas atbalstam; uzsver, ka ir būtiski noziedzību vides jomā, tai skaitā noziegumus pret dzīvo dabu, integrēt turpmākajās ES budžeta prioritātēs, izmantojot visaptverošu pieeju, kas apvieno drošības, prevencijas, izpildes un starptautiskās sadarbības aspektus;

CITES stratēģiskais redzējums: 2021.–2030. gads

40. atbalsta stratēģisko redzējumu ([26]), ka līdz 2030. gadam visai starptautiskajai tirdzniecībai ar savvaļas augiem un dzīvniekiem ir jābūt legālai un ilgtspējīgai, kā arī saskanīgai ar sugu ilgtermiņa saglabāšanas mērķiem, kas attiecīgi sekmētu biodaudzveidības zuduma izskaušanu un tuvinātu Ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam izpildi;

41. atzinīgi vērtē to, ka ir atzīta savstarpējā saistība starp *CITES*, Konvenciju par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību, IAM un Konvenciju par bioloģisko daudzveidību; norāda arī uz nepieciešamību veicināt sinerģiju ar *UNTOC* pārskatīšanas mehānismu;

([26]) Rezolūcija Conf. 18.3 par *CITES* stratēģisko redzējumu: 2021.–2030. gads;

42. atgādina, cik būtisks ir *CITES* pienesums, kas var palīdzēt īstenot Kuņminas–Monreālas globālā biodaudzveidības satvara mērķus un uzdevumus, jo īpaši gadījumā, kad *CITES* pieņemtajiem lēmumiem pareizi ir jāatspoguļo sugu aizsardzības status un vajadzības; uzskata, ka *COP 20* būtu jāpievēršas *CITES* stratēģiskā redzējuma 2021.–2030. gadam pārskatīšanai, lai to saskaņotu ar Kuņminas–Monreālas GPS mērķiem un mērķrādītājiem un tā uzraudzīšanas satvaram;

43. atbalsta to, ka stratēģiskajā redzējumā likts uzsvars uz sadarbību, kā arī uz to, lai nodrošinātu, ka Pusēm ir nepieciešamie finanšu līdzekļi un spējas Konvencijas īstenošanai; norāda, ka fokusam jābūt atbilstīgam Kuņminas–Monreālas GPS D mērķim un 20. un 21. mērķrādītājam par atbilstīgiem finanšu resursiem, labāku spēju veidošanu, sadarbību tehniskos jautājumos un zinātnes jomā, kā arī labākajiem pieejamajiem datiem, informāciju un zināšanām un jāpalīdz tos sasniegt;

Pieeja "Viena veselība" un CITES nozīme zoonotisku slimību rašanās riska mazināšanai

44. uzsver *CITES* izšķirošo nozīmi patogēnu izplatīšanās riska un zoonotisku slimību rašanās riska mazināšanā, kas saistītas ar starptautisko savvaļas dzīvnieku un augu tirdzniecību un rada gan ekoloģisku risku, gan arī risku sabiedrības veselībai; uzsver, ka būtiska nozīme ir piesardzības pieejai atbilstīgi pieejai "Viena veselība", kas atzīst dzīvnieku, cilvēku un vides veselības savstarpējo saistību, novērtējot šos riskus un stiprinot to novēršanu;

45. aicina ES un visas Puses steidzami pieņemt rezolūciju, lai mudinātu starptautiskajai tirdzniecībai ar savvaļas augiem un dzīvniekiem saskaņā ar *CITES* piemērot pieeju "Viena veselība"; mudina visas Puses savos valsts tiesību aktos un Konvencijas īstenošanā piemērot jēdziena "viena veselība" darbības definīciju, ko izstrādājusi augsta līmeņa ekspertu grupa;

46. aicina *CITES* īstenošanā sadarboties ar valstu un starptautiskajām dzīvnieku un sabiedrības veselības iestādēm, lai izstrādātu stratēģijas un rīcības plānus drošai, likumīgai un izsekojamai tirdzniecībai, saslimstības riska noteikšanai un bioloģisko paraugu drošai transportēšanai; atzinīgi vērtē programmu, kura ir kopīga ar Pasaules Dzīvnieku veselības organizāciju (*OIE*) un kurā pievērsta vērība trūkstošajām zināšanām un noteikti praktiski risinājumi patogēnu izplatīšanās risku mazināšanai savvaļas dzīvnieku un augu piegādes ķēdēs;

47. atgādina par Pasaules Veselības organizācijas, *OIE* un ANO Vides programmas vadlīnijām, kurās valstu iestādes tiek aicinātas apturēt tirdzniecību ar dzīviem savvaļas zīdītājiem pārtikas ieguves vai vaislas nolūkos tradicionālajos tirgos, ja vien nav ieviesti efektīvi noteikumi un atbilstīgi riska novērtējumi; atgādina par *IPBES* ieteikumiem no savvaļas dzīvnieku tirdzniecības izņemt sugas, kas atzītas par tādām, kuras rada lielu slimību rašanās risku;

48. ar bažām norāda, ka ES joprojām kontrabandas ceļā tiek ievests ievērojams daudzums mājlopu un savvaļas dzīvnieku gaļas, radot risku dzīvnieku un cilvēku veselībai, kā arī biodaudzveidībai; aicina Komisiju un dalībvalstis izstrādāt koordinētu ES reakciju uz šo problēmu, arī izveidojot datu par mājlopu un savvaļas dzīvnieku gaļu vākšanas sistēmas;

49. mudina ES un visas pārējās Puses nodrošināt dzīvu dzīvnieku labturību audzētavās un visā tirdzniecības ķēdē, atzīstot zinātniskos pierādījumus, kas liecina, ka nepietiekami labturības apstākļi savvaļas dzīvnieku turēšanā, pārvadāšanā un tirdzniecībā ir saistīti ar slimību rašanos un pārnešanu un apdraud gan dzīvnieku, gan cilvēku veselību;

50. atzīst ciešo mijiedarbību starp cilvēkiem, mājlopiem un savvaļas dzīvniekiem, ko jo īpaši veicina zemes izmantošanas maiņa, dzīvotņu zudums un ekosistēmu sadrumstalotība; uzsver, ka šīs mijiedarbības radītās problēmas var izraisīt konfliktus un veicināt zoonotisku un mājlopu slimību pārnešanu, negatīvi ietekmējot biodaudzveidību un dzīvnieku labturību; aicina Komisiju un dalībvalstis risināt šos riskus, izmantojot integrētas līdzāspastāvēšanas stratēģijas, arī dzīvotņu saglabāšanu, zinātnē balstītus savvaļas dzīvnieku aizsardzības pasākumus, kā arī preventīvus pasākumus un izpratnes veicināšanu, un nodrošināt, ka *CITES* īstenošanā tiek ņemta vērā līdzāspastāvēšanas dinamika ka daļa no plašākiem saglabāšanas un sabiedrības veselības aizsardzības centieniem;

ES lomas stiprināšana globālajā cīņā pret nelikumīgu tirdzniecību ar savvaļas augiem un dzīvniekiem

51. atkārtoti aicina Komisiju un dalībvalstis vadīt globālos centienus izbeigt komerctirdzniecību ar apdraudēto sugu īpatņiem un to daļām;

52. uzsver, ka bažas saistībā ar savvaļas dzīvnieku un augu nelikumīgu tirdzniecību būtu sistemātiski jāiekļauj ES tirdzniecības politikā, izmantojot arī divpusējos nolīgumus;

53. pauž bažas par to, ka ES joprojām notiek ziloņkaula nelikumīga tirdzniecība ([27]), neraugoties uz grozījumiem Komisijas Regulā (EK) Nr. 865/2006 ([28])un pārskatītajā vadlīniju dokumentā par ES režīmu, kas reglamentē ziloņkaula tirdzniecību ([29]); aicina Komisiju un dalībvalstis aizstāt šo vadlīniju dokumentu ar juridiski saistošiem tiesību aktiem šajā jomā;

54. uzsver, ka vienota ES satvara trūkums attiecībā uz labturības noteikumiem par tādu lolojumdzīvnieku sugu, kas nav suņi un kaķi, īpatņu audzēšanu, turēšanu un laišanu tirgū, kā arī atšķirīgi valstu noteikumi veicina nekonsekvenci, nepilnības izpildē, neskaidrības patērētājiem un bieži vien nopietnas sekas dzīvnieku labturības ziņā attiecībā uz sugām, kuru īpatņi nav piemēroti turēšanai kā lolojumdzīvnieki, kā arī apdraud biodaudzveidību, cilvēku veselību un drošību un dabas aizsardzību; aicina Komisiju nekavējoties ierosināt ES līmeņa pozitīvu tādu dzīvnieku sarakstu, kurus atļauts turēt vai tirgot kā lolojumdzīvniekus, pamatojoties uz ieteikumiem, kas sniegti pētījumā par šāda saraksta nepieciešamību, pievienoto vērtību un īstenojamību, vienlaikus ņemto vērā zinātniskus riska novērtējumus un ekoloģiskos kritērijus;

55. mudina Komisiju, ņemot vērā ES līmeņa pozitīvā mājdzīvnieku saraksta ieviešanu nākotnē, sniegt tehnisko palīdzību un zināšanas, lai atbalstītu trešās valstis zinātniski pamatotu pozitīvu mājdzīvnieku sarakstu izveidē, tai skaitā vadlīnijas par sugu riska novērtējumu, izpildes panākšanas mehānismiem un tiesisko regulējumu;

56. Atzinīgi vērtē Komisijas 2025. gada 28. janvāra Regulu (ES) 2025/130, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 865/2006 ([30]) lai īstenotu prasības, kas noteiktas *CITES* rezolūcijā Conf. 12.10 (Rev. CoP15) par tādu audzētavu reģistrēšana, kas komerciālos nolūkos nebrīvē audzē Konvencijas I papildinājumā iekļauto dzīvnieku sugu īpatņus; mudina Komisiju stingri uzraudzīt tās īstenošanu un izpildi dalībvalstīs un aicina savlaicīgi nosūtīt *CITES* Sekretariātam darbību reģistrācijas datus;

57. mudina Komisiju un dalībvalstis saskaņā ar ES rīcības plānu dzīvās dabas nelikumīgas tirdzniecības apkarošanai pastiprināti kontrolēt medību trofeju importu, ja iesaistītas *CITES* sarakstā iekļautās sugas; prasa Padomes Regulas (EK) Nr. 338/97 ([31]) B pielikumā iekļautās importa atļauju prasības attiecināt uz visām medību trofejām, ja vien nepastāv kāds zinātnisks atzinums, kas šādas prasības neprasa piemērot;

58. uzsver, ka ir kritiski svarīgi izveidot sīki izstrādātu ES informācijas sistēmu, lai risinātu jautājumu par nelikumīgu tirdzniecību ar savvaļas augiem un dzīvniekiem; mudina Komisiju paplašināt spēkā esošos noteikumus un rīkus, arī *TRACES* (integrēta datorizēta veterinārā sistēma), lai reģistrētu un darītu publiski pieejamus datus par visu *CITES* sarakstā iekļauto un neiekļauto sugu īpatņu importu uz ES (sugas, daudzums un izcelsme), lai nodrošinātu tirdzniecības labāku uzraudzību, apzinātu tendences un riskus un sniegtu informāciju policijas veidošanai un lēmumu pieņemšanai nākotnē;

([27]) *IFAW* jaunākie pētījumi (https://www.ifaw.org/international/resources/elephant-in-the-net) liecina, ka ES tiešsaistē joprojām tiek tirgots ievērojams daudzums ziloņkaula un ka pārbaudāms likumības apliecinājums (sertifikāts) ir uzrādīts tikai par 9,9 % apstrādāta ziloņkaula un tikai par 3,1 % neapstrādāta ziloņkaula.

([28]) Komisijas Regula (EK) Nr. 865/2006 (2006. gada 4. maijs), ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus attiecībā uz Padomes Regulas (EK) Nr. 338/97 par savvaļas dzīvnieku un augu sugu aizsardzību, reglamentējot to tirdzniecību, ieviešanu (OV L 166, 19.6.2006., 1. lpp.), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/865/oj).

([29]) OV C 528, 30.12.2021., 19. lpp.

([30]) Komisijas Regula (ES) 2025/130 (2025. gada 28. janvāris), ar ko attiecībā uz norisēm, kuras saistītas ar CITES, un iespēju izdot atļaujas ar atpakaļejošu spēku (OV L, 2025/130, 29.1.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/130/oj).

([31]) Padomes Regula (EK) Nr. 338/97 (1996. gada 9. decembris) par savvaļas dzīvnieku un augu sugu aizsardzību, reglamentējot to tirdzniecību (OV L 61, 3.3.1997., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/338/oj).

59. uzsver, ka *CITES COP 20* varētu būt iespēja apzināt galvenās valstis un reģionus, kas eksportē savvaļas dzīvniekus, lai ieviestu stingrāku kontroli un mudinātu tās pieņemt stingrus preventīvus pasākumus pret nelikumīgu eksportu;

60. atzinīgi vērtē ES ieguldījumu, atbalstot centienus cīņā pret nelikumīgu tirdzniecību ar savvaļas dzīvniekiem un augiem visā pasaulē; aicina ES un tās dalībvalstis atbalstīt jauna punkta iekļaušanu ANO Ģenerālās asamblejas 2025. gada Rezolūcijā Nr. A/79/L.96 par cīņu pret nelikumīgu tirdzniecību ar savvaļas dzīvniekiem un augiem, paredzot krimināatbildību par jebkādu tādu savvaļas dzīvnieku un augu vai no tiem iegūtu produktu importu, kas iegūti, pārkāpjot valsts tiesību aktus, un palīdzēt partnervalstīm, kurās tiek iegūti savvaļas dzīvnieki un augi un to produkti, kuras ir pārdevēju un pircēju tranzīta valstis un/vai galamērķa valstis;

ES rīcības plāns savvaļas dzīvnieku un augu nelikumīgas tirdzniecības apkarošanai

61. atzīst dalībvalstu, Komisijas un citu ieinteresēto personu panākto progresu; uzsver, ka ir būtiski turpināt rīcības plāna īstenošanu un piešķirt atbilstīgus cilvēkresursus un finanšu resursus tā īstenošanai; aicina dalībvalstis apkopot un sniegt datus, lai noteiktu un novērtētu savu progresu;

62. aicina dalībvalstis uzlabot kompetento valsts iestāžu, tai skaitā prokuratūru un tiesu iestāžu, spējas ātri un rezultatīvi izmeklēt savvaļas dzīvnieku un augu nelikumīgas tirdzniecības gadījumus un veikt krimināvajāšanu, kā arī veicināt sadarbību starp attiecīgajām valsts iestādēm;

63. uzsver galveno ES aģentūru – Eiropola, *Eurojust* un ES Tiesībaizsardzības apmācības aģentūras (*CEPOL*) – nozīmi cīņā pret nelikumīgu savvaļas dzīvnieku un augu tirdzniecību; prasa nākamajā daudzgadu finanšu shēmā un ikgadējā budžeta procedūrā paredzēt pienācīgu atbalstu, lai šīm struktūrām nodrošinātu atbilstīgus resursus un personālu;

64. iesaka ES un tās dalībvalstīm paredzēt krimināatbildību par nelikumīgi iegūtu savvaļas dzīvnieku tirdzniecību un turēšanu neatkarīgi no tā, kāds ir to statuss *CITES* papildinājumos; mudina Komisiju izmantot priekšizpētes rezultātus par krimināatbildības noteikšanu par nelikumīgi iegūtu savvaļas dzīvnieku un augu tirdzniecību ([32]), lai prioritārā kārtā sagatavotu attiecīgos tiesību aktu priekšlikumus;

65. aicina Komisiju un dalībvalstis pievērsties jautājumam par arvien pieaugošo pieprasījumu pēc dzīviem savvaļas dzīvniekiem, kā arī savvaļas dzīvnieku un augu produktiem, īstenojot un atbalstot pierādījumos balstītas pieprasījuma samazināšanas iniciatīvas ES dalībvalstīs;

66. aicina Komisiju un dalībvalstis paplašināt darbības ārpus ES rīcības plāna savvaļas dzīvnieku un augu nelikumīgas tirdzniecības apkarošanai 14. mērķa pašreizējā tvēruma, lai uzlabotu savvaļas dzīvnieku glābšanas spējas un no nelikumīgas tirdzniecības izglābto savvaļas dzīvnieku rehabilitācijas spējas, paredzot resursus, finansējumu un apmācību, kā arī izstrādājot rīcības plānus, lai uzlabotu konfiscēto dzīvo dzīvnieku pārvaldību;

Organizētā noziedzība, kiberdrošība un konfiscētie dzīvnieki

67. uzstāj, ka visām Pusēm starptautiski noziegumi pret dzīvo dabu ir jāatzīst par smagu, organizētu un predikatīvu nodarījumu formu ([33]), kas to smagākajā formā būtu būtu atzīstami par ekocīdu; aicina visas ES dalībvalstis pielāgot savus tiesību aktus *UNTOC* smaga nozieguma definīcijai, nodrošinot, ka noziegumi pret dzīvo dabu tiek uzskatīti par predikatīviem nodarījumiem, kas atbilstīgi sodāmi saskaņā ar to kriminālkodeksu;

68. mudina dalībvalstis ieviest atturošus krimināsodus nelikumīgām darbībām, kas saistītas ar savvaļas dzīvnieku iegādi, nelikumīgu tirdzniecību un pārdošanu;

([32]) The Society for Conservation Biology, *"Resolving Uncertainties in the Legality of Wildlife Trade to Support Better Outcomes for Wildlife and People"*, https://conbio.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/conl.13110.

([33]) ANO Ģenerālās asamblejas Rezolūcijā Nr. RES/77/325 dalībvalstis tiek aicinātas "atzīt aizsargājamo savvaļas dzīvnieku un augu nelikumīgu tirdzniecību par smagu noziegumu" (rezolutīvās daļas 6. punkts) un "pārskatīt un grozīt valsts tiesību aktus, ja tas ir nepieciešams un lietderīgi, lai nodarījumi, kas saistīti ar savvaļas dzīvnieku un augu nelikumīgu tirdzniecību, tiktu atzīti par predikatīviem nodarījumiem" (rezolutīvās daļas 9. punkts), https://digitallibrary.un.org/record/4020317?v=pdf.

69. atzīst pastāvīgos centienus novērtēt nepieciešamību izstrādāt protokolu par noziegumiem pret vidi saskaņā ar ANO Konvenciju pret transnacionālo organizēto noziedzību; uzsver, ka būtiska nozīme ir pastāvīgam dialogam par šo jautājumu, liekot uzsvaru uz noziegumiem pret dzīvo dabu; atgādina, ka protokolā ir jāiekļauj noteikumi, kas prasa Pusēm paredzēt krimināltiesisko atbildību par tādu savvaļas augu un dzīvnieku importu un tirdzniecību, kas nelikumīgi iegūti to izcelsmes valstīs;

70. mudina dalībvalstis iedibināt pārrobežu sadarbību, izlūkdatu apmaiņu un koordināciju ar dažādām attiecīgām starptautiskajām iestādēm un institūcijām, lai cīnītos pret organizētu noziedzīgu grupu iesaistīšanos savvaļas augu un dzīvnieku sugu nelikumīgā tirdzniecībā; uzsver, ka ir jāveic ieguldījumi, lai uzraudzītu un analizētu jaunas tendences nelikumīgos savvaļas dzīvnieku un augu tirgos un saistītajos noziegumos;

71. aicina Komisiju nodrošināt koordināciju Direktīvas par vides krimināltiesisko aizsardzību, Savvaļas dzīvnieku un augu tirdzniecības regulas ([34]) un pārskatītā ES rīcības plāna savvaļas dzīvnieku un augu nelikumīgas tirdzniecības apkarošanai, kā arī citu attiecīgo ES rīcībpolitiku, piemēram, Digitālo pakalpojumu akta ([35]), īstenošanā; aicina dalībvalstis transponēt Direktīvu par vides krimināltiesisko aizsardzību un panākt, ka stājas spēkā tiesību akti, noteikumi un administratīvie noteikumi, kas nepieciešami, lai līdz 2026. gada 21. maijam nodrošinātu atbilstību minētajai direktīvai;

72. aicina dalībvalstis nodrošināt un veicināt konsekventu un pārredzamu ziņošanu *CITES* Sekretariātam, Eiropolam un izcelsmes valstīm par visiem izņemtajiem vai konfiscētajiem dzīvajiem dzīvniekiem; aicina dalībvalstis nodrošināt, ka pārkāpējiem atsavinātie un konfiscētie līdzekļi tiek izmantoti savvaļas dzīvnieku glābšanas un rezervātu spēju stiprināšanai;

73. pauž bažas par neatrisinātajiem jautājumiem saistībā ar to, kā tiek īstenota *CITES* Rezolūcija Conf. 17.8 (Rev. CoP19) par rīcību ar konfiscētajiem *CITES* sarakstā iekļautajiem īpatņiem; uzsver, ka ir nepieciešamas uzlabotas vadlīnijas par tūlītēju rīcību, tiesībaizsardzības iestāžu lēmumu pieņemšanu un atbilstīgiem izvietošanas risinājumiem, lai novērstu īpatņu atkārtotu nonākšanu tirdzniecībā;

74. pauž bažas par kibernoziegumu, kas saistīti ar dzīvo dabu, lielo pieaugumu; aicina Komisiju un dalībvalstis pastiprināt centienus cīņā pret šādiem kibernoziegumiem, tai skaitā stingri īstenojot Digitālo pakalpojumu aktu un panākto tā pilnīgu izpildi, kā arī stiprinot starptautisko sadarbību, lai noteiktu un ieviestu paraugpraksi un izstrādātu pasākumus nelikumīgas tiešsaistes tirdzniecības apkarošanai; mudina Komisiju izstrādāt īpašas ES vadlīnijas ar dzīvo dabu saistītu kibernoziegumu apkarošanai saskaņā ar Digitālo pakalpojumu akta noteikumiem, nodrošinot koordinētu politiku visās dalībvalstīs un veicinot sadarbību starp visām attiecīgajām ieinteresētajām personām;

Grozījumi CITES papildinājumos

75. pauž stingru atbalstu ES un tās dalībvalstu iesniegtajiem priekšlikumiem grozīt *CITES* papildinājumu sarakstus;

76. aicina dalībvalstis pēc zinātniska novērtējuma veikšanas veicināt apdraudēto ģinšu un sugu, jo īpaši haizivju (*Selachii*), jūras zirdziņu (*Hippocampus*), koku ķenguru (*Dendrolagus*), and kalitriksu (*Mico*), pārvietošanu no *CITES* II papildinājuma uz I papildinājumu; mudina ES un tās dalībvalstis atbalstīt priekšlikumus iekļaut *CITES* II papildinājumā vēl citas attiecīgās haizivju sugas, jo īpaši bioloģiski neaizsargātas dziļjūras haizivis, piemēram, īsspuru haizivis;

77. ņem vērā Pusēm sniegtos paziņojumus par nepieciešamību apspriesties ar izplatības valstīm par priekšlikumu pārvietot no II papildinājuma uz I papildinājumu šādas sugas: *Mobula spp*. (velnraja) ([36]), *Rhincodon typus* (vaļhaizivs) ([37]) un *Carcharhinus longimanus* (okeāna baltspuru haizivs) ([38]); kā arī aicina Komisiju un ES dalībvalstis atbalstīt šo sugu pārvietošanu;

([34]) Padomes Regula (EK) Nr. 338/97 (1996. gada 9. decembris) par savvaļas dzīvnieku un augu sugu aizsardzību, reglamentējot to tirdzniecību (OV L 61, 3.3.1997., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/338/oj).

([35]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2065 (2022. gada 19. oktobris) par digitālo pakalpojumu vienoto tirgu un ar ko groza Direktīvu 2000/31/EK (OV L 277, 27.10.2022., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

([36]) *CITES*, Paziņojums Pusēm, https://cites.org/sites/default/files/notifications/E-Notif-2024-133.pdf.

([37]) *CITES*, Paziņojums Pusēm, https://cites.org/sites/default/files/notifications/E-Notif-2024-118.pdf.

([38]) *CITES*, Paziņojums Pusēm, https://cites.org/sites/default/files/notifications/E-Notif-2024-134.pdf.

78. aicina dalībvalstis pēc zinātniska novērtējuma veikšanas veicināt apdraudētu sugu, jo īpaši ziloņu (*Elephantidae*), lauvu (*Panthera leo*) un degunradžu (*Rhinocerotidae*), neatkarīgi no to ģeogrāfiskās izplatības pilnīgu iekļaušanu *CITES* I papildinājumā;

79. aicina dalībvalstis pēc zinātniska novērtējuma veikšanas veicināt apdraudētu sugu, tai skaitā, bet ne tikai Eiropas kāmja (*Cricetus cricetus*), mājas zvirbuļa (*Passer domesticus*), ziemeļu ķīvītes (*Vanellus vanellus*) un Eirāzijas cīruļa (*Alauda arvensis*), iekļaušanu *CITES* papildinājumos;

80. aicina ES un visas Puses uzlabot starptautiskās tirdzniecības ar abinieku sugām regulējumu un CITES papildinājumos iekļaut trīs *Pelophylax* sugas (*Pelophylax epeiroticus*, *P. shqipericus* un *P. ridibundus*);

81. aicina dalībvalstis pēc zinātniska novērtējuma veikšanas veicināt apdraudētu koraļļu ģinšu un sugu, kā arī sugu, kas saistītas ar lietusmežu izciršanu vai pārstrādi tropu kokmateriālos, jo īpaši tīkkoka (*Tectona grandis*), melnkoka (*Diospyros*) un sarkankoka, iekļaušanu *CITES* papildinājumos vai pārvietošanu no II papildinājuma uz I papildinājumu;

82. mudina ES izvērtēt to, cik piemēroti ir visi priekšlikumi lielo piekūnu pārvienoto no I papildinājuma uz II papildinājumu saskaņā ar kritērijiem, kas noteikti Rezolūcijā Conf. 9.24 (Rev. CoP17), un iebilst pret šādu priekšlikumu, ja minētie kritēriji netiek izpildīti;

83. aicina ES un tās dalībvalstis atbalstīt tādu sugu iekļaušanu sarakstā vai pārvietot uz stingrākas aizsardzības sarakstu sugas, ko apdraud eksotisko lolojumdzīvnieku tirdzniecība, un atbalstīt priekšlikumus par apdraudētu endēmisko sugu iekļaušanu sarakstā, kā arī aizliegt dzīvu īpatņu eksportu, ja attiecīgo sugu īpatņu ķeršanu vai eksportu aizliedz attiecīgās Puses valsts tiesību akti;

84. pauž nožēlu par pieaugošo pieprasījumu pēc *Sciaenidae* sugas īpatņu peldpūšļiem; aicina veikt pasākumus, lai nodrošinātu, ka starptautiskā tirdzniecība neapdraud sugu izdzīvošanu vai nepalielina riskus nejauši noķertām aizsargājamām sugām; aicina Puses ierosināt sugu, kas rada bažas, iekļaušanu papildinājumos, ja ir izpildīti *CITES* kritēriji, un nodrošināt likumīgu, izsekojamu un bioloģiski ilgtspējīgu tirdzniecību;

Konkrētām sugām piemērojamie pasākumi

Ūdenī mītošas sugas

85. aicina dalībvalstis, kā arī visas tranzītvalstis un valstis, kas audzē un nobaro zušus akvakultūrā, stiprināt sadarbību un pasākumus ar mērķi efektīvi apkarot nelikumīgu zušu tirdzniecību un likvidēt noziedzīgus tīklus, un šim nolūkam atvēlēt pietiekamus resursus; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka *COP 20* tiek pieņemta rezolūcija par tirdzniecību ar *Anguilla spp.* īpatņiem, kā arī visas pārējās ģints sugas, tāpat kā Eiropas zutis, tiek iekļautas II papildinājumā;

86. uzsver haizivju un raju būtisko nozīmi okeāna ekosistēmu veselības saglabāšanā; brīdina, ka nopietni ar tirdzniecību saistīti apdraudējumi joprojām apdraud haizivis un rajas, jo īpaši dziļūdens haizivis; aicina ES un tās dalībvalstis atbalstīt un līdzfinansēt *CITES* priekšlikumus un rezolūcijas ar mērķi nodrošināt haizivju un raju sugu stingrāku aizsardzību pret neilgtspējīgu un nelikumīgu tirdzniecību, kā arī pret dzīvotņu degradāciju un piesārņojumu;

87. mudina Puses kopīgot sugas neapdraudētības konstatējumus, kas izdarīti attiecībā uz haizivju un raju sugām; aicina Puses nekavējoties rīkoties, lai novērstu neatbilstības datos par tirdzniecību ar *CITES* sarakstā iekļautu haizivju produktiem, kas ierakstīti *CITES* tirdzniecības datubāzē, un uzlabot atbilstību;

88. uzsver, ka pastāvīgi nākas saskarties ar grūtībām, identificējot un dokumentējot tirdzniecību ar dzīviem koraļļiem un koraļļu klintīm; aicina Puses atbalstīt turpmāko darbu saistībā ar sugu identificēšanu un izsekojamību koraļļu tirdzniecībā; prasa, iespējams, pārskatīt attiecīgos Rezolūcijas Conf. 12.3 (Rev. COP19) noteikumus, lai novērstu nepilnības identificēšanā;

89. aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka *COP 20* tiek pieņemta rezolūcija par kuprzivs (*Sciaenidae*) saglabāšanas stāvokļa uzlabošanu un starptautiskās tirdzniecības regulējumu;

90. aicina ES, kas ir viena no lielākajām jūras dekoratīvo zivju importētājām vērtības ziņā ([39]), un visas Puses atbalstīt pasākumus, lai uzlabotu jūras dekoratīvo zivju saglabāšanas stāvokli un starptautiskās tirdzniecības regulējumu;

Lielie kaķi

91. atzīst, ka dažas lielo kaķu sugas ir starp visvairāk apdraudētajām *CITES* sarakstā iekļautajām sugām un ka *CITES* sarakstā iekļauto lielo kaķu sugu saglabāšanā un tirdzniecības regulēšanā ir vairākas problēmas; aicina piešķirt atbilstīgus finanšu resursus, kas ir proporcionāli šīm problēmām; aicina īstenot laikā ierobežotus un konkrētām valstīm adresētus ieteikumus attiecībā uz saglabāšanu un uzņemties konkrētas finansiālas saistības lielo kaķu saglabāšanai

92. norāda, ka Rezolūcija Conf. 12.5 (Rev. CoP19) paredz uzdevumu Pusēm sniegt informāciju par Āzijas lielajiem kaķiem *CITES* Sekretariātam; pauž nožēlu par pastāvīgu reakcijas trūkumu no izplatības valstu puses; aicina ES un visas Puses *COP 20* pieņemt stingrus lēmumus par nebrīvē turētiem Āzijas lielajiem kaķiem;

93. pauž nopietnas bažas par tirdzniecību ar dzīviem tīģeriem un to ķermeņa daļām; pauž dziļu nožēlu par to, ka ES savvaļas dzīvnieku tirdzniecības noteikumi nespēj novērst nebrīvē audzētu tīģeru un to ķermeņa daļu tirdzniecību;

94. pauž nožēlu par priekšlikumu atcelt Lēmumu Nr. 18.105 par Āzijas leopardiem neraugoties uz esošajām bažām par nelikumīgu tirdzniecību; aicina *CITES* Sekretariātu veikt detalizētu pārbaudi par nelikumīgu tirdzniecību ar Āzijas leopardiem un to saglabāšanas stāvokli un nākt klajā ar atjauninātajiem konstatējumiem *COP 20*; aicina pārskatīt Rezolūciju Conf. 10.14 (Rev. COP19), lai novērstu sugas pārmērīgu izmantošanu;

Ziloņi

95. aicina atbalstīt ierosinātās nomenklatūras izmaiņas, lai Āfrikas ziloņus iekļautu ģintī *Loxodonta spp.*, un vienkārša un vienota tiesiskā regulējuma izstrādi par tirdzniecību ar dzīviem savvaļā notvertiem Āfrikas ziloņiem, ierobežojot eksportu un veicot to tikai uz *in situ* saglabāšanas programmām vai drošām savvaļas teritorijām sugas dabiskajā un vēsturiskajā izplatības areālā Āfrikā;

96. pauž bažas par pieaugošo nelikumīgo tirdzniecību ar Āzijas ziloņu daļām un to izstrādājumiem, jo īpaši tiešsaistē; uzsver, ka COP 20 ir būtiski saglabāt un atjaunināt Lēmumu Nr. 18/226 (Rev. Cop19); mudina pastiprināt sadarbību starp ieinteresētajām personām un izplatības valstīm, aicinot tās proaktīvāk iesaistīties diskusijās un darbā saistībā ar saistītās Rezolūcijas Conf. 10.10 (Rev. CoP19) stiprināšanu;

97. pauž bažas par ierobežoto progresu, īstenojot Lēmumu Nr. 19.68–19.70 par Nacionālā rīcības plāna ziloņkaula jomā (*NIAP*) pieņemšanas procesa pārskatīšanu; uzsver, ka ir jāveic *NIAP* procesa neatkarīga pārskatīšana un jānodrošina atbalsts spēju veidošanai valstīm, kuras identificētas kā tādas, kas rada nopietnas bažas saistībā ar ziloņkaula tirdzniecību pasaulē;

98. aicina ES nodrošināt, lai Ziloņu tirdzniecības informācijas sistēma (*ETIS*) arī turpmāk ir stabils mehānisms un informācijas avots par tendencēm ziloņkaula nelikumīgas tirdzniecības jomā; atzinīgi vērtē jauno rīku, kas ieviests *ETIS* tiešsaistes platformā, lai *ETIS* dati par konfiskāciju būtu publiski pieejami valstu līmenī;

99. aicina ES un visas Puses steidzami veikt visus nepieciešamos likumdošanas, regulatīvos un izpildes panākšanas pasākumus, lai slēgtu savus vietējos tirgus, kuros notiek komerciāla tirdzniecība ar neapstrādātu un apstrādātu ziloņkaulu;

([39]) *Biondo, M.* un citi, "*An Updated Review of the Marine Ornamental Fish Trade in the European Union*", 2024, https://www.mdpi.com/2076-2615/14/12/1761.

100. mudina steidzami slēgt atlikušos likumīgos vietējos ziloņkaula tirgus un aicina ES un visas Puses iebilst pret jebkādiem priekšlikumiem atcelt ziloņkaula tirdzniecības ierobežojumus;

101. aicina ES un visas Puses atbalstīt ziloņkaula krājumu nekomerciālu atsavināšanu, kā arī citu *CITES* sarakstā iekļauto sugu īpatņu daļu, tai skaitā zvīņnešu daļu un degunradžu ragu, krājumu nekomerciālu atsavināšanu; aicina ES un visas Puses atbalstīt Lēmumu Nr. 18/184 un 18/185 par ziloņkaula krājumiem atjaunošanu;

Citas sugas

102. pauž bažas par iemesliem, kāpēc tika kavēta *CITES* Darba grupas degunradžu jautājumos sanāksmes sasaukšana; uzsver, ka ir būtiski ievērot noteikumus par pieprasījuma samazināšanu, kas paredzēti CITES Rezolūcijā Conf. 9.14 (Rev. CoP19) par Āfrikas un Āzijas degunradžu aizsardzību un tirdzniecību; stingri mudina Puses ievērot savu apņemšanos slēgt degunradžu ragu tirgus un stiprināt izlūkdatu apmaiņu un kopīgas operācijas, lai vērstos pret degunradžu ragu nelikumīgu tirdzniecību, tai skaitā veicinot starptautisko sadarbību, īstenojot kopīgas operācijas un izsekojot finanšu plūsmas;

103. pauž nožēlu par pārredzamības trūkumu Ķīnā attiecībā uz tās zvīņnešu krājumiem; aicina Puses turpināt sniegt ikgadējus ziņojumus par zvīņnešu krājumiem, kā paredzēts CITES Rezolūcijā Conf. 17.10 (Rev. CoP19) par zvīņnešu saglabāšanu un aizsardzību; mudina izstrādāt laikā ierobežotus un izmērāmus ieteikumus ar mērķi slēgt likumīgus vietējos tirgus, kas veicina nelikumīgu tirdzniecību un malumedniecību;

104. pauž nopietnas bažas par cūkdelfīnu un kuprzivju populāciju pastāvīgu samazināšanos; aicina Meksiku nekavējoties un pilnībā īstenot savu atbilstības nodrošināšanas rīcības plānu attiecībā uz kuprzivīm; aicina *CITES* Sekretariātu apturēt tirdzniecību ar izplatības valsti, jo tā nav pilnībā īstenojusi savu atbilstības nodrošināšanas rīcības plānu attiecībā uz kuprzivīm; aicina ES un tās dalībvalstis, kā arī visas tranzīta un galamērķa valstis pastiprināt pasākumus, kuru mērķis ir rezultatīvi apkarot nelikumīgu un neilgtspējīgu kuprzivju tirdzniecību, un šim nolūkam atvēlēt pietiekamus resursus;

105. aicina ES un tās dalībvalstis novērst nepilnības ES tiesību aktos, kas veicina nelikumīgu tirdzniecību ar savvaļas putniem, uzlabot spēkā esošo tiesību aktu, kas aizliedz savvaļā notvertu putnu importu, izpildi un atbalstīt pasākumus ar mērķi stiprināt starptautiskās tirdzniecības ar putniem regulējumu;

106. aicina ES un visas Puses atbalstīt pasākumus, lai uzlabotu bezmugurkaulnieku saglabāšanas stāvokli un starptautiskās tirdzniecības regulējumu;

107. ņem vērā veikto darbu saistībā ar abinieku saglabāšanu un tirdzniecības regulēšanu saskaņā ar Lēmumiem Nr. 19.197–19.199 par abinieku (*Amphibia spp.*) saglabāšanu; aicina Puses turpināt risināt jautājumu par starptautiskās varžu tirdzniecības ietekmi uz savvaļas populācijām un *COP 20* atbalstīt turpmāko darbu saistībā ar abinieku saglabāšanu un tirdzniecības regulēšanu;

108. aicina dalībvalstis iestāties par polārlāču (*Ursus maritimus*) stingrāku aizsardzību un novērst draudus, ko tiem rada trofeju un ādu tirdzniecība;

°
° °

109. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai un Konvencijas par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām Pusēm un Sekretariātam.